

Kriminalitet og national oprindelse 2000

Danmarks Statistik har netop offentliggjort en undersøgelse af kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere i 2000, se *Kriminalitet og national oprindelse 2000*, Sociale forhold, sundhed og retsvæsen 2002:9 (*Statistiske Efterretninger*) og <http://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2002/NR191.PDF>. Undersøgelsen svarer til tidligere undersøgelser vedrørende strafferetlige afgørelser i henholdsvis 1998 og 1995 (undersøgelsen vedrørende 1998 er gennemført af Justitsministeriet og tilgængelig på www.jm.dk).

I det følgende skal de væsentligste resultater fra den seneste undersøgelse kort omtales. For information om data og metode henvises til rapporten fra Danmarks Statistik.

1. Kriminalitetsfordelingen

Af tabel 1 ses, at knap hver tiende person med en strafferetlig afgørelse i 2000 var indvandrer, mens 1,4 pct. var efterkommere. Sammenlagt var det altså godt 11 pct. af de straffede i 2000, som var enten indvandrere eller efterkommere.

Tabel 1. Personer med strafferetlige afgørelser 2000 fordelt efter indvandrerstatus.

	Indvandrere	Efterkommere	Dansk oprindelse	Hele befolkningen
Antal personer	11.940	1.713	107.544	121.197
- i pct.	9,9%	1,4%	88,7%	100,0%

2. Kriminalitetshyppighed

Af tabel 2 fremgår, at 3,3 pct. af hele befolkningen i 2000 blev kendt skyldige i en lovovertrædelse. For indvandrere var tallet 4,7 pct., for efterkommere 7,9 pct., og for den samlede gruppe af personer af udenlandsk oprindelse 5,0 pct.. Det svarer det til, at indvandrere og efterkommere har henholdsvis 39 og 132 pct. højere kriminalitetshyppighed end hele befolkningen. Efterkommernes høje frekvens har tæt sammenhæng med en skæv aldersfordeling i gruppen, jf. det senere. For den samlede gruppe af indvandrere og efterkommere (i det følgende: personer af udenlandsk oprindelse) er der tale om 47 pct. højere kriminalitetshyppighed.

Tabel 2. Andel (pct.) med strafferetlig afgørelse 2000 og procentuel overhyppighed i forhold til hele befolkningen fordelt efter indvandrerstatus.

	Indvandrere	Efterkommere	Udenlandsk oprindelse	Hele befolkningen
Andel med afgørelse	4,7%	7,9%	5,0%	3,3%
Overhyppighed	+39%	+132%	+47%	-

3. Kriminalitetens art

En større del af indvandreres og efterkommeres kriminalitet end af den øvrige befolknings kriminalitet vedrører straffeloven. Denne overvægt af straffelovskriminalitet beror først og fremmest på forholdsvis mange ejendomsforbrydelser, herunder især tyverier. I den offentlige debat om kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere er det typisk deres overhyppighed med hensyn til volds- og seksualforbrydelser, der fokuseres på, men reelt er overhyppigheden på disse områder mindre end på tyveriområdet: 186 pct. på tyveriområdet mod 152 pct. på voldsområdet og 125 pct. for seksualforbrydelser. Det skal samtidig bemærkes, at især sidstnævnte område vedrører meget få lovovertrædelser: 75 indvandrere og 8 efterkommere blev i 2000 dømt for seksualforbrydelser mod 397 i den øvrige befolkning.

Med hensyn til voldsforbrydelser kan nævnes, at ud af samtlige strafferetlige afgørelser for simpel vold (§ 244) angik 14,7% (i absolutte tal: 501) indvandrere og 2,9% (99) efterkommere, mens tallene for strafferetlige afgørelser for alvorligere vold (§§ 245-246) var henholdsvis 20,9% (140) og 4,0% (27).

På færdselslovsområdet, som to tredjedele af samtlige strafferetlige afgørelser angår, er der tale om en meget ringe overrepræsentation af personer af udenlandsk oprindelse, nemlig på kun 11 pct..

4. Udviklingen i indvandrernes og efterkommernes kriminalitetshyppighed

Sammenlignet med 1998-undersøgelsen viser 2000-undersøgelsen stort set stabilitet i kriminalitetshyppigheden blandt personer af udenlandsk oprindelse i forhold til den øvrige befolkning. I 1998 havde personer af udenlandsk oprindelse 46 pct. højere kriminalitetshyppighed end befolkningen som helhed, og dette tal var kun vokset med 0,6 procentpoint i 2000. Der er dermed tegn på en opbremsning i den tilvækst i kriminalitetshyppigheden, der blev set fra 1995 til 1998.

Ser man på kriminalitetshyppigheden separat for mænd og for kvinder af udenlandsk oprindelse, viser det sig, at mens der for mænd er tale om en mindre vækst i kriminalitetshyppigheden fra 1998 til 2000, er der for kvinderne tale om et lidt kraftigere fald. Mændenes overhyppighed vokser således fra 44 til 49 pct. fra 1998 til 2000, mens kvindernes falder fra 51 til 36 pct..

Med hensyn til udviklingen i arten af kriminalitet følger den linien, der ses for den øvrige befolkning. Dvs. færre tyverisager, flere voldsager og flere sager med færdselslovsovertrædelser fra 1998 til 2000. Der er altså også tale om stabilitet i forholdet mellem kriminalitetshyppighederne for personer af dansk og af udenlandsk oprindelse, når der fokuseres på de enkelte kriminalitetsformer. En undtagelse herfra er seksualforbrydelser, hvor hyppigheden vokser mere for personer af udenlandsk oprindelse end for personer af dansk oprindelse. Mens 13 pct. af afgørelserne for seksualforbrydelser i 1998 angik personer af udenlandsk oprindelse, var tallet i 2000 17 pct.. Denne vækst beror bl.a. på en vækst i andel voldtægtssager: Hvor 17 ud af 73 voldtægtsdomme i 1998 vedrørte personer af udenlandsk oprindelse, drejede det sig om 25 ud af 70 i 2000. De 3-4 voldtægter i 2000 med flere gerningsmænd har utvivlsomt haft en betydning for denne øgning.

5. Betydningen af demografiske og sociale forskelle

Kriminalitetshyppigheden varierer betydeligt med alder, med urbaniseringsgrad og med en række sociale og økonomiske forhold. Da indvandreres og efterkommeres demografiske og sociale fordeling adskiller sig fra den øvrige befolkning, har Danmarks Statistik taget højde for disse forskelle med henblik på at få et bedre grundlag for at kunne sammenligne kriminalitetshyppighederne.

I tabel 3 vises nogle af resultaterne af denne analyse. Tabellen omfatter alene mænd, idet der ikke er foretaget en samlet analyse for mænd og kvinder.

Tabel 3 viser, at når der korrigeres for aldersforskelle, mindskes mændenes overhyppighed fra 49 til 38 pct.. Indkomstforholdene er tydeligvis meget forskellige, idet overhyppigheden halveres - fra 38 til 19 pct. - når deres korrigeres for disse forskelle. Endnu kraftigere er dog reduktionen, når der korrigeres for socioøkonomiske forskelle. Dvs. forskelle i tilknytning til og placering på arbejdsmarkedet. Når denne reduktion bliver så kraftig - fra 38 til 8 pct. - hænger det sammen med,

at en betydelig andel af personerne med udenlandsk oprindelse er uden for arbejdsmarkedet og uden beskæftigelse, og at denne gruppe har en noget lavere kriminalitetshyppighed end den tilsvarende gruppe af dansk oprindelse.

Tabel 3. De mandlige indvandreteres og efterkommeres overrepræsentation med hensyn til kriminalitet; ukorrigeret og korrigeret for demografiske og sociale forskelle.

	Procent overhyppighed
Ukorrigeret	+ 49%
Korrigeret for aldersforskelle	+ 38%
Korrigeret for forskelle mht. alder og urbanisering	+ 35%
Korrigeret for alders- og indkomstforskelle	+ 19%
Korrigeret for alders- og socioøkonomiske forskelle	+ 8%

Det skal bemærkes, at Danmarks Statistik ikke har søgt at korrigere for samtlige sociale og demografiske forskelle på én gang. Det er derfor ikke muligt at sige, om og i givet fald hvor stor forskel der er i kriminalitetshyppigheden mellem personer af dansk og af udenlandsk oprindelse, når samtlige forskelle minimeres mest muligt.

Britta Kyvsgaard

15. maj 2002